

ZRZESZENIE GMIN
WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

ul. Gen. J. Dąbrowskiego 41b/308
65-021 Zielona Góra
kom. 796 796 683
kom. 796 009 636
biuro@lubuskiegminy.pl

www.lubuskiegminy.pl

Lubniewice, 29.02.2024 r.

Szanowny Pan
Borys Budka
Minister Aktywów Państwowych

**Ministerstwo Aktywów
Państwowych**
ul. Krucza 36/Wspólna 6
00-522 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze

W imieniu Gmin z województwa lubuskiego, będących beneficjentami Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych Edycja IX „Rozświećmy Polskę” (dalej zwany Programem), mając na uwadze pełnioną przez Pana Ministra funkcję nadzoru właścicielskiego nad Enea S.A. będącej jedynym udziałowcem Enea Oświetlenie Sp. z o.o. (dalej zwaną Spółką) - nr KRS: 0000067552, zwracamy się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o podjęcie działań mających na celu umożliwienie realizacji Programu na majątku należącym do Spółki. Mając powyższe na uwadze prosimy o wszczęcie postępowania wyjaśniającego w przedmiocie stosowanych przez Spółkę nieprawidłowych praktyk podczas współpracy z Gminami w trakcie realizacji Programu „Rozświećmy Polskę” z uwzględnieniem Regulaminu dziewiątej edycji naboru wniosków o dofinansowanie "Rozświećmy Polskę".

Problematyczny okazuje się proponowany przez Spółkę sposób przekazania gminom tytułu prawnego do dysponowania urządzeniami (oprarami oświetleniowymi wraz z osprzętem) pozostającymi ich własnością.

Zasady współpracy w zakresie przedsięwzięcia modernizacji infrastruktury oświetleniowej należącej do spółek oświetleniowych oferowane Gminom pozostają w sprzeczności z zasadami finansowania przez jednostki samorządowe oświetlenia ulicznego własnym majątkiem (w tym pochodzącym z Programu).

W ramach Programu Gmina może samodzielnie wymienić jedynie nieenergooszczędne oprawy stanowiące majątek Gminy (Beneficjenta).

Aby wymienić również oprawy nieenergooszczędne należące do właściwego OSD lub Spółki oświetleniowej niezbędne jest uzyskania przez Wnioskodawcę tytułu prawnego do dysponowania urządzeniami oświetleniowymi na cele inwestycji.

Zatem wymiana opraw na instalacjach należących do OSD lub Spółki oświetleniowej wymaga zawarcia umowy z spółką energetyczną, jednak proponowana współpraca nie uwzględnienia interesu obu stron i ekwiwalentności świadczeń, a przede wszystkim poszanowania zasad wydatkowania środków publicznych.

Umowa przekazania urządzeń celem czynienia na niej inwestycji winna być nieodpłatna. Spółki natomiast proponują zawarcie umów najmu/dzierżawy, mimo że Gmina zamierza jedynie dokonać modernizacji tych urządzeń poprzez zdemontowanie (starych) opraw nieenergooszczędnych, a następnie wymienienie ich na nowe oprawy oświetleniowe LED.

Zwykle utrzymanie punktów świetlnych, o którym mowa w art. 3 pkt 22 ustawy prawo energetyczne (Dz.U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.) nie obejmuje swym zakresem modernizacji. Obowiązek modernizacji istniejącego oświetlenia opartego na oprawach rtęciowych, oprawach sodowych oraz konieczność zapewnienia właściwej, jakości technicznej i eksploatacyjnej wiąże się z ponoszeniem znacznych nakładów na modernizację punktów świetlnych. Ponoszone w tym celu wydatki inwestycyjne gmin z racji swej istoty powodowałyby nie tylko udoskonalenie, ale i jednocześnie zwiększenie wartości obcego majątku.

W przypadku, gdy instalacja oświetleniowa stanowi własność zakładu energetycznego, gmina nie jest w żaden sposób uprawniona do ponoszenia nakładów ze środków własnych na modernizację punktów świetlnych niebędących jej własnością.

Ponoszone w tym celu wydatki inwestycyjne gmin z racji swej istoty powodowałyby nie tylko udoskonalenie, ale i jednocześnie zwiększenie wartości obcego majątku. Zwykle utrzymanie punktów świetlnych, o którym mowa w art. 3 pkt 22 ustawy Prawo energetyczne, nie obejmuje swym zakresem modernizacji, a jedynie bieżącą konserwację.

W świetle obowiązujących przepisów finansowanie przez gminę ze środków własnych modernizacji oświetlenia ulicznego, w przypadku, gdy właścicielem instalacji jest zakład energetyczny, jest niezgodne z prawem.

Takie stanowisko wyrażone zostało wyrażone przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych w stanowisku z dnia 25 kwietnia 2008 r. w sprawie finansowania oświetlenia dróg publicznych przez gminy oraz przez Ministerstwo Finansów.

Sposób rozliczeń zmodernizowanych opraw oświetleniowych (w ramach prawa do dysponowania mieniem spółki) realizowany winien być również przy uwzględnieniu norm prawnych w zakresie wydatkowania publicznych środków finansowych – z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów zgodnie z art. 44 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. ustawy o finansach publicznych.

Przedmiotem proponowanej Gminom umowy jest infrastruktura oświetleniowa stanowiąca własność Spółki, która ze względu na stopień zużycia i stan techniczny – w znaczącej części stanowi niesprawne urządzenia oświetleniowe mogące podlegać utylizacji, nienadające się do dalszej eksploatacji. Daleko wątpliwym jest proponowana przez przedsiębiorstwa energetyczne odpłatna forma ich przekazania (najem lub dzierżawa).

Gminy w ramach Programu pozyskały dofinansowanie i jako Beneficjent mogą przeznaczyć swoje środki finansowe (wraz z udziałem własnym) na zrealizowanie Inwestycji, jako **zadanie publiczne związane z finansowaniem oświetlenia ulicznego oraz poprawą efektywności energetycznej.**

Skoro spółka oświetleniowa nie może być beneficjentem tych środków, nowo powstałe oprawy, jako własność gminna nie może zostać przekazania spółce po rozwiązaniu umowy zawartej na czas Inwestycji, bez zagwarantowania należnego jej ekwiwalentu.

Racjonalnym w ocenie interesu samorządów byłoby ustanowienie przepisów prawnych umożliwiających rzeczywiste zrealizowanie zadania inwestycyjnego objętego Programem – w obszarze

urządzeń oświetleniowych należących do obcego majątku (spółki oświetleniowej). W tym celu właściwym – jednym z możliwych rozwiązań – byłoby przekazanie/wykup zużytego majątku (nieenergooszczędnych niesprawnych opraw oświetleniowych) Gminom/przez Gminy według cen uwzględniających stopień zużycia, a w dalszej kolejności prowadzenie inwestycji na własnym już majątku (gminnym) zgodnie z obowiązującym porządkiem prawnym.

Należy zwrócić uwagę na to, że zaprezentowane przez spółki oświetleniowe rozwiązania zarówno na czas prowadzonej inwestycji (odpłatność za użyczenie urządzeń oświetleniowych, związanie umową na konserwację w części modernizowanej - narzucenie gminom „obowiązku napraw, utrzymania, konserwacji i remontów” i przechowywania zdemontowanych urządzeń w należytym stanie przez czas trwania niniejszej umowy), a także po jej zakończeniu (przejęcie zmodernizowanych urządzeń bez ekwiwalentności świadczeń) wskazują na uzasadnione wątpliwości, co do możliwości wykonania Programu na cudzym majątku – należącym do spółek energetycznych, ograniczając możliwość Gminom korzystanie z Programu.

W związku z trudnościami napotkanymi przez gminy województwa lubuskiego w realizacji inwestycji oświetleniowych ze względu na aspekty własnościowe infrastruktury (niejednokrotnie w bardzo złym stanie technicznym), kontrowersyjnymi zapisami proponowanych przez spółki energetyczne umów przekazujących tytuł prawny do dysponowania urządzeniami w celu ich modernizacji, wyłączona została możliwość wykorzystania pełnych możliwości Programu.

Miarodajnym przykładem działania na własną szkodę jest, wspomniane powyżej, zaproponowanie przez Spółkę zapisów w umowie dzierżawy, według których po upływie określonego czasu zmodernizowana infrastruktura ma być przekazana na mienie Spółki bez ekwiwalentu na rzecz gmin. Wyłącza to możliwość legalnego skorzystania z Programu na majątki Spółki.

Wnosimy, zatem o rozważenie podjęcia działań legislacyjnych, w celu wprowadzenia jednolitych zasad postępowania umożliwiającego legalne, rzetelne i gospodarne działania gmin w zakresie modernizowania oświetlenia przestrzeni publicznej na majątku będącym własnością zakładu energetycznego, mając na względzie potrzebę finansowania przez gminy utrzymania i modernizacji oświetlenia dróg publicznych znajdujących się na terenie gminy.

Zasadnym jest wprowadzenia jednoznacznych regulacji prawnych dotyczących modernizacji instalacji oświetleniowej stanowiącej własność zakładu energetycznego przez gminy (z ich majątku) bądź ustalających zasady wzajemnych rozliczeń poczynionych przez gminę nakładów inwestycyjnych z właścicielem sieci – zakładem energetycznym.

Podsumowując, w kontekście możliwości realizacji Programu na majątku Spółki, chcemy zwrócić uwagę na trzy najważniejsze kwestie:

1. Zapisem umowy proponowanej Gminom przez Spółkę budzącym największe kontrowersje, jest zobowiązanie Gmin do nieodpłatnego przekazania nowopowstałego majątku na rzecz Spółki po upływie określonego czasu. W tym zakresie wypowiedziała się Krajowa Rada Regionalnych Izb Obrachunkowych w stanowisku z dnia 25. kwietnia 2008 roku.
2. Następnie Spółka stawia warunek zawarcia odpłatnej umowy celem uzyskania przez gminę tytułu prawnego. Rodzi to spore wątpliwości gdyż Gmina modernizując obcy majątek nie powinna dodatkowo ponosić kosztów związanych z dostępem do modernizowanej infrastruktury.

W powyższych dwóch kwestiach jednoznacznie wypowiedziała się Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze. Z jej wyjaśnień, odnoszących się konkretnie do zapisów umów proponowanych przez Spółkę, wynika jednoznacznie, że Gminy nie mogą przekazać majątku Spółce bez świadczenia

ekwiwalentnego (rozwiązaniem tego problemu - nasuwającym się, jako pierwsze - jest zapłata przez Spółkę za zmodernizowany majątek). RIO wskazała również, że umowa dająca prawo do dysponowania majątkiem Spółki powinna mieć charakter nieodpłatny.

3. Kolejny wymóg stawiany przez Spółkę to zlecenie jej przeprowadzenia modernizacji w trybie z art. 214 ustawy Prawo Zamówień Publicznych (Dz. U. 2019 poz. 2019 ze zm.), zamówienie z wolnej ręki. Warunku tego nie daje się pogodzić z warunkami realizacji Programu w sytuacji, gdy Gmina jest właścicielem części infrastruktury. Regulamin Programu wymaga, aby wykonawca został wyłoniony w jednym postępowaniu, które – w przypadku zlecenia z wolnej ręki – ograniczałoby konkurencję również na mieniu gminy.

Zdajemy sobie sprawę, że trudności mających swoje źródło w stosunkach własnościowych dot. infrastruktury oświetleniowej i wynikającej z tego tytułu konieczności współpracy ze spółkami zarządzającymi infrastrukturą oświetleniową jest więcej i że były one wyrażane m.in. w stanowiskach: Zrzeszenia Gmin Województwa Lubuskiego nr 2/2023 z dnia 21.02.2023r. i nr 05/2023 z dnia 24.10.2023r., a także Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych z dnia z dnia 13 kwietnia 2023r. w sprawie pilnej potrzeby podjęcia działań ustawodawczych w zakresie przepisów regulujących zasady finansowania z budżetu gminnego modernizacji oświetlenia dróg publicznych w przypadku, gdy właścicielem instalacji jest zakład energetyczny czy też w piśmie Śląskiego Związku Gmin i Powiatów do Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 09.01.2024. Mamy, więc świadomość, że nasze uwagi zawarte w niniejszym piśmie nie wyczerpują tak szerokiego tematu, chcemy jednak skupić się na najbardziej palącej kwestii, czyli na ograniczonej w czasie możliwości realizacji Programu.

Mając na uwadze, że Ministerstwo Aktywów Państwowych sprawuje nadzór właścicielski nad spółką ENEA S.A. (posiadającą 100% udziałów w Enea Oświetlenie Sp. z o.o.), jeszcze raz zwracamy się z prośbą o podjęcie działań mających na uwadze umożliwienie legalnego zrealizowania Programu „Rozświetlamy Polskę” w pełnym jego wymiarze, również na majątku Spółki.

GMINA BOBROWICE

66-627 BOBROWICE

pow. krośnieński, woj. lubuskie

tel. 68/391 32 80, fax 68/391 32 84

NIP 926-10-01-701

Gmina Kłodawa

Gmina Bobrowice

Wójt Gminy Bytnica

WÓJT
Wojciech Wachała

Gmina Bytnica

WÓJT
Szymon Naglik

Gmina Gubin

WÓJT
Dariusz Jarczyński

Gmina Maszewo

Martyna Musiatowska

Gmina Bledzew

GMINA PRZYTOCZNA

ul. Rokitańska 4

66-340 Przytoczna

tel. 94 749 43 11

NIP 595-00-07-539

Gmina Przytoczna
Wójt Gminy
Bartłomiej Kucharyk

Gmina Pszczew
WÓJT
GMINY PSZCZEW
Józef Piotrowski

Gmina Trzciel

Spółka facels

WÓJT
GMINY NOWA SÓL
Izabela Bojko

Gmina Nowa Sól

BURMISTRZ
mgr Danuta Wojtasik

Gmina Nowe Miasteczko

BURMISTRZ GMINY
Barbara Wroblewska

Gmina Otyń

BURMISTRZ
Marek Kotodziejczyk

Gmina Cybinka

WÓJT
mgr inż. Robert Stolarski

Gmina Górzycza

BURMISTRZ
mgr inż. Jacek...

Gmina Słubice

WÓJT
Kordian Pięchowski

Gmina Drezdenko

WÓJT GMINY ZWIERZYN
Karol Neumann

Gmina Zwierzyn

WÓJT GMINY
Stanisław Peczkajtis
GMINA KRZESZYCE
ul. Skwierzyńska 16
06-455 KRZESZYCE
NIP 598 000 63 90

Gmina Krzeszyce

WÓJT
Zbigniew Woch

Gmina Skąpe

BURMISTRZ
mgr Cezary Sadrakula

Gmina Sława

BURMISTRZ
MIASTA GMINY
mgr inż. Jolanta Wielgus

Gmina Szlichtyngowa

BURMISTRZ
Bernard Radny

Gmina Babimost

WÓJT
Krzysztof Gola

Gmina Bojadla

z up. BURMISTRZA
mgr Paweł Wikera
Sekretarz Gminy

Gmina Czerwieńsk

Gmina Kargowa
ul. Rynek 33
66-120 Kargowa
tel. 923-16-42-471

Gmina Kargowa

GMINA BRZEŹNICA
ul. Zielonogórska 30
68-113 BRZEŹNICA
NIP 924 10 68 935, REGON 970770830

Gmina Brzeźnica

WÓJT GMINY
mgr inż. Jerzy Adamowicz

Burmistrz
Jerzy Adamowicz

Gmina Iłowa

BURMISTRZ
Jerzy Pabis

Małgorzata Sobietowska

Gmina Niegosławice

BURMISTRZ

Andrzej Katarzyniec

Gmina Żagań o s. miejskim

GMINA PRZEWÓZ

pl. Partyzantów 1
68-132 PRZEWÓZ
NIP 928-19-34-241, REGON 970770652

WÓJT GMINY

mgr. Ewelina Rzepka

Gmina Przewóz

GMINA WYMIARKI
ul. Księcia Witolda 5
68-131 WYMIARKI
NIP 924-17-99-222, REGON 970770474

Zup. WÓJTA

Krzyszyna Kumeł
SEKRETARZ GMINY

Gmina Wymiarki

URZĄD MIASTA ŻAGAŃ
pl. Stowiański 17
68-100 ŻAGAŃ
Regon 000526794

BURMISTRZ

Gmina Żagań

Andrzej Katarzyniec

Zup. Burmistrza

Krzyszyna Lubsko
GMINA LUBSKO

ul. Wolności 1, 68-300 Lubsko
NIP 928-192-57-33, REGON 970770646

Gmina Lubsko

-9-

Gmina Broda

WÓJT GMINY

inż. Tomasz Sokółowski

Gmina Trzebiel

GMINA TRZEBIEL
68-212 TRZEBIEL, ul. Żarska 41
tel. 68 3756622, fax 68 3756751
NIP 928-207-80-63, REGON 970770669

BURMISTRZ

Dorota Madej

Gmina Żary o s. miejskim

BURMISTRZ

Tomasz Sielicki

Załączniki

1. Wniosek ZGWL o wyjaśnienia o udzielenie wyjaśnienia w zakresie stosowania przepisów o finansach publicznych z dnia 21.12.2024
2. Odpowiedź na wniosek o udzielenie wyjaśnienia w zakresie stosowania przepisów o finansach publicznych RIO w Zielonej Górze z dnia 18.01.2024
3. Umowa o współpracy w zakresie przedsięwzięcia modernizacji infrastruktury oświetleniowej z Enea Oświetlenie Sp. z o.o.
4. Umowa dzierżawy infrastruktury Enea Oświetlenie Sp. z o.o.